

סוגיית - "שמין בית סאה באותה שדה"

"היכי שיימין" ?

לאחר שראינו את הקור בתורה לכך שכשהבהמה הזיקה, לאחר שהבעלים לא שמר עליה כמו שצריך, והדין הוא שצריך לשלם "מה שהזיקה", והוכח לנו מהתורה ששמין על גב שדה אחר, ולא משלם מחיר של פירות הנמכרים בשוק.

אך עדיין לא כתוב לנו באיזה גודל של שדה שמין ? ואיך בכלל שמין ?

העתק מהגמרא את **שלוש** הדעות !

א. _____ ב. _____ ג. _____

דעת רבי יוסי בר חנינא

הסבר את אופן החישוב לדעתו:

מדוע לא מחשבים בית סאה בפני עצמה ? (רש"י ד"ה סאה)

מדוע לא שמין את הערוגה שניזוקה יחסית ל-60 סאים ללא חישוב ביחס לבית סאה ? (רש"י ד"ה סאה)

דעת רבי ינאי

60 תרקבים = _____ סאים. (ע"פ רש"י ד"ה תרקב)

מדוע רבי ינאי חולק על רבי יוסי בר חנינא ? (רש"י ד"ה תרקב)

מה צורת החישוב לדעתו ?

דעת חזקיה:

מה צורת החישוב לדעתו? (עיין רש"י ד"ה קלח)

מה ההבדל היסודי בין צורת החישוב של רבי יוסי בר חנינא ורבי ינאי לצורת החישוב של חזקיה?

א"כ לסיכום הסוגיא:

כאשר הבהמה נפלה באונס ישלם מה שנהנית שזה המחיר הנמוך, לדוגמא, אם היא נהנית ע"י אכילה, יצטרך בעל הבהמה לשלם שווי של ארוחה שזה 7 ש.

אך כאשר הבהמה ירדה כדרכה וזה נחשב ל_____ צריך בעל הבהמה לשלם מה ש_____ , אך יש לנו כמה צורות של חישוב איך להעריך את הנזק שהבהמה יצרה והזיקה, ובשביל שלא נפסיד את _____ ולא נפסיד את _____, לכן באו האמוראים והביאו לנו ג' דעות כיצד שמין את הנזק.

א. **לרבי יוסי בר חנינא** – שמין שדה בגודל 60 בתי סאה, כמה היא עולה, וכמה עולה שדה של 59 בתי

סאה, ואת הפער מחשיבים לשווי של בית סאה, וכעת שמין שומא שניה, שמין את השווי שקיבלנו של בית סאה, ושמין כמה שווה בית סאה פחות ערוגה ואת הפער ישלם בעל הפרה.

לדוגמא: שומא ראשונה, אם שווי של שדה 60 סאין שווה 12,000 ש, יוצא שווי של בית סאה 200

ש, (למרות שללא שומת אגב תהיה שומת בית סאה בשווי של 350 ש), ולאחר שיצא לנו ששווי של

בית סאה בתוך שדה גדולה של 60 בתי סאה היא 200 ש"ח, **שמין שומא שניה**, כמה שווה בית סאה

חסר ערוגה, לדוגמא: אם יש בשדה של בית סאה 10 ערוגות, יוצא שכל ערוגה נמדדת 20 ש) אלא

שכשמשערים שווי של שדה בית סאה פחות ערוגה לא ימכור אותה ב-_____ ש אלא ימכור ב- 185

ש הרי שהפער על הערוגה _____ ש וזה השווי שישלם בעל הבהמה.

ואילו אם נשום את הערוגה ישירות בשדה של בית סאה ללא שומא קודמת אגב 60 בתי סאה, יצא

שאנו מפסידים את _____, מכיוון שבית סאה בפני עצמה נמכרת ב-_____ (עיין למעלה) ואין שדה זו

מצויה להימכר בגודל זה אלא מי שקונה שדה זו הוא אדם _____, שאין לו הרבה נכסים ובשביל

לבטח את נכסיו הוא רוצה לקנות נכס, ואין ביכולתו לקנות שדה גדולה, ולכן הוא רוצה לקנות שדה

_____, אך המוכר לא מוכן למכור שדה קטנה מכיוון שזה יכול להזיק אותו, ולכן הוא מעלה את

המחיר ומוכר את השדה ביוקר, ומחמת כך העני לא יוותר על שום שטח בשדה שהוא קנה והיא

חשובה לו, מכיוון שקנה את השדה בדמים מרובים, ואם נשום את הערוגה בשדה זו הוא יצטרך

לשלם _____ ש ונמצא שהפסדנו את _____.

וכן אם נשום את הערוגה בשדה גדולה של 60 בתי סאה, לדוגמא – כמו שאמרנו שבשדה של בית

סאה יש 10 ערוגות הרי שבשדה של 60 בתי סאה יש 600 ערוגות, ואם נעריך שדה של 60 בתי

סאה בחסרון של ערוגה אחת הרי המוכר לא יוריד על זה כלום, ולכן אם נשום את הערוגה ישירות בשטח של 60 בתי סאה, הרי אנו מפסידים את _____.

ולכן למדונו חז"ל שצריך לעשות שתי שומות, (1) כמה הערך של שדה בית סאה אגב 60 בתי סאה, (2) כמה שווה בית סאה בחסרון של ערוגה ואת הפער הוא ישלם, ובשומא כזו אנו לא מפסידים לא את ה_____ ולא את ה_____.

ב. **דעת ר' ינאי:** סובר ר' ינאי שאם אנו רוצים להגיע לערך ממוצע שאנו לא מפסידים לא את המזיק ולא את הניזק, אין אנו יכולים להגיע לזה אם נשום ערך של בית סאה אגב 60 בתי סאה, מכיוון ששדה של 60 בתי סאה היא _____ לעניים, ו_____ לבינוניים ולכן האנשים הבינוניים לא יקנו את השדה הזאת במחיר הנזכר אלא המוכר יוריד את המחיר בשביל שהבינוניים יוכלו לקנות את השדה הזו, ולדוגמא: כדברינו הנ"ל בר' יוסי ב"ר חנינא שהערכנו שדה של 60 בתי סאה ב- 12,000 ₪, סובר ר' ינאי שהמוכר יוריד את המחיר ולבסוף הוא יקבל על השדה 9,000 ₪, הרי יוצא ששווי בית סאה 150 ₪, ובבית סאה יש 10 ערוגות, הרי שכל ערוגה 15 ₪, וכשינשום שומא שנייה כמה שווה בית סאה ללא ערוגה נגיע למחיר של הרי הוא ימכור את בית סאה ב 18 ₪, הרי שהפער לחסרון ערוגה הוא _____ ₪, וא"כ נמצא שהפסדנו את ה_____, (חצי סאה), ב- 60 תרקבים (30 בתי סאה), ושדה זו היא שדה שנמכרת לאדם בינוני במחיר הנכון, ולכן הוא יקבל על שדה של 60 תרקבים 6,000 ₪, הרי שכל תרקב שווה 100 ₪, ובתרקב יש 5 ערוגות (חצי מהשיעור של בית סאה), הרי שכל תרקב יוצא לערך של 20 ₪, וכנשום שומא שנייה בכמה תימכר השדה של תרקב ללא ערוגה הרי המוכר יוריד מעט מהתשלום ויגבה על תרקב 85 ₪, הרי יוצא שהבהמה הפסידה לו _____ ₪, ואת זה ישלם בעל הבהמה.

ג. **דעת חזקיה:** סובר חזקיה שאין צורך לעשות ב' שומות, כמה נחשב שדה של בית סאה / תרקב אגב 60, ואח"כ שומא שנייה כמה שווה ללא ערוגה, אלא מעיקרא כל מה שהבהמה אכלה והזיקה נשום את זה אגב 60 נזקים מעין הנזק, ולא נעריך אותו לבד שאז המחיר יהיה יקר וימצא שאנו מפסידים את _____, לא צריך לשום שומא א', אלא מיד שמין אגב 60.

מיתיבי "אכלה קב או קביים"

באר את פירוש המילה "מיתיבי" ! _____

צטט את לשון הברייתא ? _____

על מי קשה מברייתא זו ? (רש"י ד"ה מאי לאו) _____

מה מתרצת הגמרא ? _____

<p>כור = 10 איפה סאה – 6 קבין לוג = 6 ביצים</p> <p>איפה = 3 סאים קב = 4 לוגין</p>	
---	--

כמה סאין יש בכור? _____.

"ת"ר אין שמין קב מפני שמשביחו, ולא בית כור מפני שפוגמו"

הסבר את **הפשטות** של דברי הברייתא!

צטט את השאלה, והסבר? _____

איך הסביר רב פפא את דברי הברייתא?

"מפני שמשביח מזיק" – כיצד? (רש"י)

"מפני שמשביח ניזק" – כיצד? (רש"י)

"מתקיף לה"

אמורא מקשה על אמורא אחר, מכות הסברא וההיגיון, מבלי להביא ראיה לדבריו.

מה מקשה רב הונא בר מנוח על הסברו של רב פפא?

כיצד מסביר רב הונא בר מנוח את דברי הברייתא?

חנוכה שמח!